

गुरुवर्य कै.लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजना,
(जिहे कठापूर) जि.सातारा (पूर्वीचे नांव : जिहे कठापूर उपसा
सिंचन योजना) ता. कोरेगांव जि. सातारा या प्रकल्पास
रुपये १३३०.७४ कोटी इतक्या किंमतीस द्वितीय सुधारित
प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जिहेक १०१०/प्र.क्र.३६३/२०१९/मोप्र-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक:- ३० ऑगस्ट, २०१९

पहावे:- १) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ यांचा निर्णय क्रमांक- जिहे कठापूर/ उर्सियो/
प्रशा- २/२९७/(११/९७) दि.११/०२/१९९७, दि. ११/०२/१९९७.

२) शासन जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचा शासन निर्णय क्रजिहेक १०१०/प्र.क्र.६१२/
१०/मोप्र-१/ दिनांक:- ०६ नोव्हेंबर, २०१७

प्रस्तावना :

गुरुवर्य कै.लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजना (पूर्वीचे नांव : जिहे कठापूर उपसा सिंचन योजना) ता. कोरेगांव जि. सातारा हा प्रकल्प महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळांतर्गत "उर्वरित महाराष्ट्र" या प्रदेशामध्ये आहे. गुरुवर्य कै.लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजनेचा उद्भव कृष्णा नदीवर सातारा जिल्ह्यातील कठापूर गावाजवळ असून या योजनेद्वारे एकूण ३ टप्प्यांमध्ये (स्थिर उंची २०९.८४ मी.) ३.१७ अ.घ.फू. पाणी उचलून त्याद्वारे सातारा जिल्ह्यातील अवर्षण प्रवण भागातील खटाव तालुक्यातील ११७०० हे. व माण तालुक्यातील १५८०० हे. क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ मिळणार आहे. खटाव तालुक्यामध्ये नेर धरणावरून नेर -१ व नेर-२ या दोन उपसा सिंचन योजना समाविष्ट असून या योजनांद्वारे खटाव तालुक्यातील ३८०० हे. क्षेत्रास सिंचनाचा फायदा होणार आहे. माण तालुक्यातील १५८०० हे. सिंचन क्षेत्रासाठी प्रथम मंजूर सुप्रमानुसार माण नदीमध्ये १७ को. प. बंधारे बांधून त्यातून सिंचन प्रस्तावीत केले होते. आता माण नदीवरील १७ को. प. बंधा-यांद्वारे ६३० हे. व माण तलावातून डाव्या तीरावरून गुरुत्व वाहीनीद्वारे ८३५० हे. तसेच माण तालुक्यातील आंधळी तलावावरून आंधळी उपसा सिंचन योजनेद्वारे ६८२० हे. क्षेत्रास सिंचनाची सोय होणार आहे. त्यामुळे खटाव व माण तालुक्यातील एकूण २७५०० हे. (ICA) क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ देण्याचे नियोजन आहे. या प्रकल्पांतर्गत एकूण पाणी वापर ३.१७ अ.घ.फू. इतका असून त्यापैकी धोम बलकवडी धरणामधून ०.५३ अ.घ.फू. व कृष्णा नदीतून २.६४ अ.घ.फू. इतका पाणी वापर नियोजित आहे.

सदर उपसा सिंचन योजनेस संदर्भ क्र. १ अन्वये महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळाने सन १९९७ मध्ये रु.२६९.०७ कोटी इतक्या किंमतीस (दरसूची १९९५-९६) मुळ प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली होती. तसेच सदर उपसा सिंचन योजनेस शासनाने संदर्भ क्र. २ अन्वये रु.१०८५.५३ कोटी इतक्या किंमतीस(दरसूची २०१३-१४) प्रथम प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली होती.

माण तालुक्यातील ६८२० हे. क्षेत्रासाठी आंधळी तलावावरून आंधळी उपसा सिंचन योजना व माण तलावातून डाव्या तीरावरून गुरुत्व वाहीनीद्वारे ८३५० हे. क्षेत्रातील विकेंद्रीत जलसाठे भरणे या घटकांचा प्रस्तावात नव्याने समावेश करण्यात आला असल्यामुळे प्रकल्प किंमतीत वाढ झाली. त्यामुळे महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळाने द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रस्ताव शासनास मान्यतेस्तव सादर केला होता.

प्रकल्प अहवालावर दि. २०/८/२०१९ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत सविस्तर चर्चा झाली आहे. त्या अनुषंगाने सातारा जिल्ह्याच्या माण व खटाव तालुक्यातील अवर्षण प्रवण क्षेत्रास वरदान ठरणान्या जिहे कठापूर उपसा सिंचन योजनेचे काम पूर्णत्वास नेण्याच्या उद्देशाने, जलसंपदा विभाग व सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची सन २०१७-१८ च्या दरसूची तसेच म.जि.प्रा. यांचे सन २०१९-२० च्या दरसूचीवर आधारित रुपये १३३०.७४ कोटी इतक्या किमतीच्या द्वितीय सुधारित प्रकल्प अहवालास प्रशासकीय मान्यता देण्याचा निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय -

गुरुवर्थ कै. लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजना, जिहे कठापूर ता.कोरेगाव, जि. सातारा, या प्रकल्पाच्या जलसंपदा विभाग व सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची सन २०१७-१८ च्या दरसूची तसेच म.जि.प्रा. यांचे सन २०१९-२० च्या दरसूचीवर आधारित रुपये १३३०.७४ कोटी (रुपये एक हजार तीनशे तीस कोटी चौ-याहत्तर लक्ष फक्त) [प्रत्यक्ष कामासाठी रुपये १२००.२० कोटी (रुपये एक हजार दोनशे कोटी वीस लक्ष) व अनुषंगीक खर्च रुपये १३०.५४ कोटी (रुपये एकशे तीस कोटी चौपन्न लक्ष)] इतक्या किमतीस खालील अटीच्या अधीन राहून द्वितीय सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

- १) माण तालुक्यातील सिंचन क्षेत्रासाठी आंधळी तलावातून उपसा सिंचन योजना व गुरुत्व नलिकाद्वारे विकेंद्रीत जलसाठे भरण्याचे प्रस्तावित असून सदर पाणीसाठे सर्वप्रथम निश्चीत करून त्यात सोडले जाणारे पाणी घनमापन पध्दतीने वापर करण्याच्या नियोजनास सक्षम स्तरावर मान्यता घेण्यात यावी व नंतर त्यासाठी बंदीस्त पाईप लाईनची तरतूद अंतिम करावी.
- २) आंधळी उपसा सिंचन योजनेची संकल्पचित्रे मध्यवर्ती संकल्पचित्र संघटना, नाशिक यांच्या उपसमितीने मंजूर केलेल्या परिगणकास स्थायी समितीकडून मंजूरी प्राप्त झाल्यानंतर प्रस्तुत कामाची निविदा कार्यवाही करावी.
- ३) आंधळी उपसा सिंचन योजनेस लागणा-या ऊर्जेकरिता प्रकल्पावर सौर ऊर्जा प्रकल्प राबविण्याबाबत त्याची तांत्रिक व आर्थिक व्यवहार्यता तपासून कार्यवाही करावी.
- ४) या योजनेत पावसाळ्याच्या चार महिन्यात (जून ते सप्टेंबर) कृष्णा नदीतून पाणी उचलून ते नेर व आंधळी तलावात टाकणे नियोजित आहे. मात्र याच काळात या दोन तलावांच्या पाणलोट क्षेत्रातही पाऊस पडणे अपेक्षित असते. त्यानुसार येणारा येवा व उपसा सिंचन योजनेद्वारे येणारे पाणी यांची साठवण करण्याची क्षमता या दोन तलावात तसेच त्याखालील को.प. बंधान्यामध्ये आहे किंवा कसे याबाबत समरूपण अभ्यास करण्यात यावा.
- ५) या योजनेच्या एकूण २७५०० हे. लाभक्षेत्राचे सविस्तर सर्वेक्षणाचे काम त्वरीत पूर्ण करण्यात यावे.
- ६) प्रकल्पामध्ये आंधळी उपसा सिंचन योजना नव्याने अंतर्भूत केली असल्याने याबाबत प्रकल्पास आवश्यक वैधानिक मान्यतांचे पुनश्च दृढीकरण करून घेण्यात यावे.
- ७) उपसा सिंचन योजनेच्या खर्चामध्ये लाभधारकांनी उपसा करावयाच्या खर्चाचा अंतर्भाव करून प्रकल्पाचे सुधारीत लाभव्यय गुणोत्तर काढण्यात यावे.
- ८) राज्यस्तरिय तांत्रिक सल्लागार समितीच्या अहवालातील मुद्द्यांची पूर्तता करावी.
- ९) सिंचनविषयक विशेष चौकशी समितीच्या अहवालातील पृ.क्र.४५६ तक्ता क्र.५.७ मध्ये नमूद उर्सियो बाबत नियोजनाचे व व्यवस्थापनाचे निकष उपसा उंचीनुसार देण्यात आलेले आहेत, त्याची अंमलबजावणी होणे आवश्यक आहे. तसेच कार्यपालन अहवालातील शासनाने मान्य केलेल्या शिफारसीनुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात यावी.

- १०) आर्थिक दायित्व निर्माण होईल अशा नवीन घटकांचा शासन मान्यतेशिवाय प्रकल्पात समावेश करू नये.
- ११) प्रकल्पाचे काम नियोजनानुसार व सुधारित प्रशासकीय मान्यता किंमतीच्या मर्यादेत पूर्ण करण्यात यावे.
- १२) संपूर्ण लाभक्षेत्रामध्ये पाणी वापर संस्था स्थापन करून सिंचन व्यवस्थापन पाणी वापर संस्थेस हस्तांतरित करावे.
- १३) सुधारित प्रशासकीय मान्यता म्हणजे प्रकल्प कार्यान्वितीकरणाच्या विविध टप्प्यांवर क्षेत्रिय अधिका-यांनी घेतलेल्या विविध निर्णयास व क्षेत्रिय अनियमितता झाली असल्यास अशा अनियमिततेस सहमती असल्याचे गृहीत धरता येणार नाही.

प्रकल्पाच्या उपशिर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा परिशिष्ट “अ” मध्ये सोबत जोडला आहे.

या प्रकल्पाच्या कामावरील खर्च मागणी क्र. आय-५, मुख्य लेखाशीर्ष ४७०१ मोटे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च, (८०)सर्वसाधारण, (१९०) सार्वजनिक क्षेत्रातील व इतर उपक्रमातील गुंतवणूका, (०२) विविध पाटबंधारे विकास महामंडळांना भाग भांडवली अंशदान, (०२) (०१) महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळास भाग भांडवली अंशदान (उर्वरित महाराष्ट्र) कार्यक्रम (संगणक संकेतांक ४७०१ एच-६२९) या लेखाशिर्षाखाली खर्ची घालावा व शासनाच्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र. का.१४३४, दि.१९/८/२०१९ व वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.व्यय-१२, दि.१९/८/२०१९ अन्वये तसेच मा. मंत्रिमंडळाने दि.२०.०८.२०१९ रोजीच्या बैठकीत दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०८३०१५१३५४६९२७ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र: परिशिष्ट “अ”

(सं. रा. तिरमनवार)
शासनाचे उप सचिव

प्रत-

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) महालेखापाल, महाराष्ट्र राज्य, (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
- ५) कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे.

परिशिष्ट "अ"

गुरुवर्य कै.लक्ष्मणरावजी इनामदार उपसा सिंचन योजना, जिहे कठापूर ता.कोरेगाव, जि. सातारा
या प्रकल्पाचा व्दितीय सु.प्र.मा. नुसार उपशिर्षनिहाय तरतुदींचा गोषवारा

(रक्कम रु. कोटी मध्ये)

उपशिर्ष	मंजूर प्रथम सुप्रमा नुसार तरतुद	द्वितीय सुप्रमानुसार तरतुद	वाढ/घट (+ / -)	जून २०१९ अखेर झालेला खर्च	उर्वरित किंमत
(A) शिर्ष कामे					
ए-प्राथमिक कामे	३.१५	३.२५	०.१०	२.४५	०.८०
बी-जमीन	६१.८६	६१.९७	०.११	८.४९	५३.४९
सी-कामे	७८०.१३	८३८.५५	५८.४२	४३३.२५	४०५.२९
डी-विमोचक	०.२६	०.२६	०	०	०.२६
एफ-आर एच.टी.	०	०.००	०	०	०.००
जी-ब्रिजेस	०.२५	०.२५	०	०	०.२५
एच-एस्केप.	०	०.००	०	०	०.००
के-इमारत	२.७	२.७०	०	०	२.७०
एल-मातीकाम	०	०.००	०	०	०.००
एम-वनीकरण	०.१२	०.१२	०	०	०.१२
ओ-सॅकिर्ण	१.७७	१.७७	०	०.५०	१.२७
पी-देखभाल	७.९२	८.४३	०.५२	०	८.४४
क्यु-हत्यारे व सहयंत्रे	०	०.००	०	०	०.००
आर-दळणवळण	८.१९	१०.१९	२.००	०	१०.१९
यु-वितरीका	०	०.००	०	०	०.००
एक्स-इनव्हायरमेंटल	०.१७	०.१७	०	०	०.१७
वाय-लॉसेस	१.९८	२.११	०.१३	०	२.११
एकूण (A)	८६८.५	९२९.७९	६१.२८	४४४.६९	४८५.०९

उपशिर्ष	मंजूर प्रथम सुप्रमा नुसार तरतुद	द्वितीय सुप्रमानुसार तरतुद	वाढ/घट (+ / -)	जून २०१९ अखेर झालेला खर्च	उर्वरित किंमत
B) कालवे व वितरण व्यवस्था					
ए-प्राथमिक कामे	२.३५	२.५६	०.२१	०	२.५६
बी-जमीन	१०.०६	१०.०६	०	०	१०.०६
सी-कामे	६०.७६	६०.७६	०	०	६०.७६
डी-विमोचक	०	०.००	०.००	०	०.००
एफ-आर एच.टी.	०	०.००	०.००	०	०.००
जी-ब्रिजेस	०	०.००	०.००	०	०.००
एच-एस्केप.	०	०.००	०.००	०	०.००
के-इमारत	०.१७	०.१७	०.८०	०	०.१७
एल-मातीकाम	०	१५१.७०	१५१.७०	०	१५१.७०
एम-वनीकरण	०	०.१०	०.१०	०	०.१०
ओ-संकिर्ण	०	०.५०	०.५०	०	०.५०
पी-देखभाल	०.६१	२.१४	१.५३	०	२.१४
क्यु-हत्यारे व सहयंत्रे	०	०.००	०.००	०	०.००
आर-दळणवळण	०	०.७०	०.७०	०	०.७०
यु-वितरीका	४०.३९	४०.३९	०.००	०	४०.३९
एक्स-इनव्हायरमेंटल	०	०.००	०.००	०	०.००
वाय-लॉसेस	०.१५	०.५३	०.३८	०	०.५३
एकूण (B)	११४.४९	२७०.४१	१५५.९२	०	२७०.४१
(C) एकूण कामे (A + B)	९८३.००	१२००.२०	२१७.२०	४४४.६९	७५५.५०
(D) आस्थापना व इतर कामे	१०२.५३	१३०.५४	२८.०१	४६.०८	८४.४६
एकूण (C + D)	१०८५.५४	१३३०.७४	२४५.२१	४९०.७७	८३९.९६